

-: આંક-૧ની ચાર્જશીટ તળે હુકમ :-

૧. આ કામે ચાર્જશીટની વિગતો ચકાસી જોતા આ કામના આરોપી વિરૂદ્ધ જે પ્રોહિ કલમ-૬૬(૧)(બી), ૮૫ (૧) તથા એમ.વી. એક્ટની કલમ-૧૮૫ મુજબના ગુનાનો આક્ષેપ છે તેના કામે કલમ-૬૬ તળેની જોગવાઈ પ્રમાણે આરોપીના લોહીમાંથી ૦.૦૫ ટકા કરતા વધારે જ્યારે કલમ-૧૮૫ મોટર વ્હીકલ એક્ટની જોગવાઈ પ્રમાણે આરોપીના બ્લેડ એનાલાજર ટેસ્ટ અથવા અન્ય કોઈ મેડીકલ રીપોર્ટ પરથી આરોપીના લોહીમાંથી ૩૦ મિલી ગ્રામ પ્રતિ ૧૦૦ એમ.એલના અનુપાતમાં આલ્કોહલની હાજરી નિષ્ણાંતના રીપોર્ટ પ્રમાણે મળી આવી જોઈએ અને તે રીપોર્ટ કલમ-૬૬(૧)(બી) તળેના ગુના માટે ગુજરાત પ્રોહિબિશન લોહી ચકાસણીના નિયમો પ્રમાણે કાયદામાં ગ્રાહ્ય હોવું જોઈએ, પરંતુ હાલના કેસની હકીકતો તથા પોલીસ પેપર્સ ધ્યાને લેતા આ કામના આરોપીની વિરૂદ્ધમાં ચાર્જશીટ કરી શકાય તે માટે જરૂરી એફ.એસ.એલ. રીપોર્ટ રજુ કરેલ નથી.

વધુમાં આ કામે આરોપી વિરૂદ્ધ જે કલમ-૧૮૫ મુજબના ગુનાનો આક્ષેપ છે તેના કામે આરોપી બનાવ વખતે દારૂ પીધેલ હાલતમાં વાહન જાહેર રસ્તા પર ચલાવતો હતો તે હકીકત પ્રથમ દર્શનીય રીતે રેકર્ડ પર મુકવાની જવાબદારી ફરીયાદપક્ષની છે. પરંતુ આ કામે કેસની હકીકતો જોતા જ્યારે આરોપી વિરૂદ્ધ દારૂ પીધેલી હાલતમાં હોવા બાબતનો કેસ માનવાને પાત્ર ન હોય ત્યારે કલમ-૧૮૫ મુજબના ગુનાના કામે આરોપીને તકસીરવાન ઠરાવી શકાય નહીં. તેથી આ કામે કાયદામાં કરેલી મેન્ડેટરી જોગવાઈ કલમ-૬૬(૨) પ્રમાણે આરોપીના લોહીમાંથી ૦.૦૫ ટકા કરતા વધારે આલ્કોહલ મળી આવ્યાની હકીકત લોહી ચકાસણીના નિયમ-૪(૨) ના અનુરૂપ થયેલી હોવાનું પુરવાર થતું નથી તેથી આરોપીની વિરૂદ્ધમાં આવા દુષિત પુરાવાના આધારે ટ્રાયલ ચલાવી શકાય નહીં. તેથી આરોપી ને બિનતહોમત છોડી મુકવાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય.

આ સંદર્ભમાં નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરેલા નીચે મુજબના ચુકાદાઓ ધ્યાને લેવામાં આવેલા છે.

(૧) ગુજરાત રાજ્ય વિ. બાપુજી સવાજી, ૧૯૯૦(૨) જી.એલ.એચ. ૪૫૧

(૨) મલ્હારરાવ ભગવાનદાસ ખરાદે વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૧૯૭૧ જી.એલ.એચ.ઈ.એલ. (હાઈકોર્ટ) ૨૦૭૨૯૪

(૩) કાલીદાસ ધુળાભાઈ વાઘેલા વિ. ગુજરાત રાજ્ય ૧૯૯૬(૨) જી.એલ.આર. ૩૭૨

૨. આમ, આ કામે કલમ-૬૬(૨) ની જોગવાઈનું તેમજ આરોપીના લોહી પરીક્ષણ સંબંધી ઉપબન્ધોનું સ્પષ્ટ ભંગ થયેલ હોવાનું જણાય છે અને આરોપી વિરૂદ્ધ તેઓના લોહીમાંથી નકકી કરેલ ટકાવારી પ્રમાણે આલ્કોહલનું પ્રમાણ મળી આવેલ છે તે પણ નકકી થઈ શકતું નથી. આ સબબ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટે ગુજરાત રાજ્ય વિ. બાપુજી સવાજી ૧૯૯૦(૨) જી.એલ.એચ. ૪૫૧ના ચુકાદામાં ઠરાવેલું છે કે,

“6. Now in this case, the alleged offence took place on 27th October 1978 at 21.15 hours and thereafter the P.S.I. Mr. Pathan had taken the accused to the Medical Officer Bhogilal Chunilal Pandya, P.W.2, who examined him on the very day at 23.00 hours and took his sample of the blood in the manner as provided by Rule 4(1) of the said Rules, for the purpose of sending it to the Chemical Analyser. It is to be noted that though the sample of the blood came to be collected on 27th October, 1978, the same was sent to the Chemical Analyser on 28th October 1978, which was received by the Chemical Analyser on 10th November, 1978 by Regd. Post. This clearly shows that the sample of the blood has not reached the Chemical Analyser within 7 days of its collection as provided in Rule 4(2) of the Rules. From the evidence of the said Medical Officer, it is not clear whether the said sample was accompanied by a forwarding letter in Form – B being a facsimile of the seal or monogram used for sealing the phial of the sample blood of the accused. Under the circumstances, provisions of Rule 4(1) &(2) of the said Rules, which are mandatory, are violated. These two patent infirmities are fatal to the prosecution, when faced with this situation. Mr. Trivedi, learned A.P.P. was unable to press thus acquittal appeal any further.”

તેજ બાબતે રીતે નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટે મલ્હારરાવ ભગવાનદાસ ખરદા (સુપ્રા) ના ચુકાદામાં સમર્થન કરતા ઠરાવેલું છે કે,

“30. .. the ratio in the ruling of Dalsukhji V/s. State of Gujarat (1969–1) 75 Cri. L. J. 695 where it has been held that the provisions of rules 4 and 5 of the rules are mandatory in blood concentration presumption under sec. 66(2) of the Bombay Prohibition Act cannot be drawn unless the mandatory provisions of rules 4 and 5 of the rules have been scrupulously followed. The Legislature must have in its wisdom provided the period of seven days for the blood sample to reach the testing authority with a view to see that there may not be any tampering with the blood sample collected or that the alcohol contents of the sample of blood may not increase if it was kept in possession of the medical officer or his subordinate for an unduly long period. There is no evidence on the record to show in whose possession this phial remained till it was sent to the Chemical

Analyzer. There is also no evidence about the precaution having been taken to ensure that there was no tampering with the contents of the phial when it was with the medical officer. There is also nothing on the record to show that for a period of eight days this sample was kept in such a place that it was not liable to deteriorate. It cannot be said with definite certainty that because of the breach of this rule of sending the blood sample to the testing authority so as to reach that authority within seven days it was not likely to affect the result of the analysis. If *ratio decidendi* of Ukha Kolha's case is looked into then the certificate of the Chemical Analyzer, which was a result of the mandatory provisions of rules 4 and 5 of the rules particularly the provisions now under consideration is not valid and the same may as well become inadmissible in evidence.

3. આમ, ઉપર મુજબના બન્ને ચુકાદાઓ અને બચાવપક્ષની દલીલો તથા તેમજ કેસ પેપર્સ ધ્યાને લેતા એવું સ્પષ્ટપણે કહી શકાય કે જ્યારે કોઈ આરોપીની વિરૂદ્ધમાં કલમ-૬૬(૧) મુજબના ગુનાનો આક્ષેપ હોય ત્યારે તેઓ વિરૂદ્ધ કરવામાં આવેલ આક્ષેપ સબબ આરોપીના લોહીમાંથી ૦.૦૫ ટકા તથા કલમ-૧૮૫ એમ.વી. એક્ટનો આક્ષેપ હોય ત્યારે ૩૦ મિ.ગ્રા. પ્રતિ ૧૦૦ એમ.એલ ના અનુપાતમાં આલ્કોહલ મળી આવેલ છે કે કેમ? તે હકીકત પ્રાથમિક રીતે રેકર્ડ પર લાવવાની જબાવદારી ફરીયાદપક્ષની બને છે અને તે હકીકત જ્યારે રેકર્ડ પર મુકવામાં આવેલી હોય ત્યારે તે રેકર્ડ કાયદેસરની માનવાને પાત્ર છે કે કેમ? તે પણ મહત્વની બાબત છે. કાયદા દ્વારા ફરમાવેલ મેન્ડેટ પ્રમાણે કોઈ પણ લોહી ચકાસણીનો રીપોર્ટ એવા કિસ્સામાં જ આરોપી વિરૂદ્ધ ધ્યાને લઈ શકાય જ્યારે તે રીપોર્ટ રૂલ ૧ થી ૪ તળે કરે જોગવાઈઓનું અનુસરણ કરી ચુસ્તપણે પાલન કરી તૈયાર કરવામાં આવેલો હોવો જોઈએ. કારણ કે રૂલ ૪ તળેની જોગવાઈઓ મેડીકલ જ્યુરીસપ્રુડંસ તથા કેમીકલ ઇક્ટિકટસના વૈજ્ઞાનિક નિયમોને ધ્યાને રાખીને કરવામાં આવેલી છે. અને તેમાં સેમ્પલ ૭ દિવસની અંદર એફ.એસ.એલ.ને મળી જવા પાછળનો નિયમ ઘડવા માટેનું કારણ માત્ર એટલું જ છે કે ૭ દિવસ પછી લોહીના નમુનામાં જે પ્રિજરવેટીવ નાખવામાં આવે છે તેના કારણે લોહીમાં સામયિક ફેરફાર થવાના કારણે લોહીના ગુણધર્મોમાં ફેરફાર (નિષ્ણાંતની ભાષામાં Contamination) થાય છે અને તેના કારણે જે તે સેમ્પલની ચકાસણી કર્યા બાદ ચોકકસ અને સચોટ પરિણામ મેળવવું શક્ય નથી.

હાલના કેસની હકીકતો જોતા આ કામના આરોપીના લોહીનો નમુનો લેવામાં આવેલ છે અને તે આજ દિવસ સુધી એફ.એસ.એલ.ને મળેલ છે કે કેમ? અને આરોપીના લોહીમાંથી નકકી કરેલી મર્યાદા કરતા વધારે આલ્કોહલનું પ્રમાણ મળી આવેલ છે કે કેમ? તે નકકી થઈ શકતું નથી. એટલે જ્યારે આરોપી વિરૂદ્ધ તેઓના લોહીમાંથી કાયદાએ નકકી કરેલી માત્રાને અનુરૂપ આલ્કોહલ હાજરી હોવાનું જણાતું ન હોય ત્યારે આરોપી વિરૂદ્ધ આક્ષેપાયેલ ગુના સબબ તહોમતનામું ફરમાવી શકાય નહીં. આમ, ઉપર કરેલ ચર્ચા મુજબ આરોપીની વિરૂદ્ધમાં

તેઓના લોહીમાંથી કાયદાએ નક્કી કરેલ માત્રામાં આલ્કોહોલનું પ્રમાણ મળી આવેલાનું જણાતુ ન હોય ત્યારે આરોપી બનાવ વખતે દારૂ પીધેલી હાલતમાં હતો તે અને તેઓ દારૂ પીધેલી હાલતમાં જાહેરમાં વાહન ચલાવતા હતા તેમ હોવાનું માની શકાય નહીં.

૪. આમ, ઉપર કરેલ ચર્ચા મુજબ ફરીયાદપક્ષ આરોપી વિરૂધ્ધ પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ-૬૬(૧)(બી) તથા એમ.વી.એક્ટની કલમ-૧૮૫ મુજબના આક્ષેપો સબબ આરોપી વિરૂધ્ધ તહોમતનામું ફરમાવી શકાય તેટલી હકીકત રેકર્ડ પર લાવી શકતા ન હોય નીચે મુજબ હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: હુકમ ::-

આ કામના આરોપીને ક્રિ.પ્રો.કોડની કલમ-૨૩૯ પ્રમાણે ગુજરાત પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ-૬૬(૧) (બી), ૮૫(૧) તથા એમ.વી.એક્ટની કલમ-૧૮૫ મુજબના ગુનાના કામે બિનતહોમત છોડી મુકવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

આ કામે કબ્જે કરેલ વાહનની માલિકી અંગે ખરાઈ કરી તેમને પરત સોંપવાનો રહેશે.

હુકમ આજ રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવીને જાહેર કર્યો.

તા. 12/11/2025

(વિપિન કુમાર બંસલ)
૩૫માં એડી. ચીફ જુડીશિયલ મેજીસ્ટ્રેટ
જજ કોડ જી.જે.૦૧૨૩૩
કોર્ટ નં. ૪૦, અમદાવાદ શહેર